

KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA VUOSILLE 2018 - 2021

1. Toiminta-ajatus/Missio

Kilpailu- ja kuluttajavirasto turvaa toimivan taloudellisen kilpailun ja kuluttajansuojan.

2. Visio

Taloudellisen kilpailun ja kuluttajansuojan turvaaminen ylläpitävät markkinajärjestystä, johon kuluttajat luottavat ja joka luo edellytyksiä taloudelliselle kasvulle. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on arvostettu, uskottava ja tärkeäksi koettu asiantuntija, vaikuttaja ja yhteistyökumppani - myös kansainvälisesti.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintaan ja resursseihin vaikuttavia toimintaympäristötekijöitä ovat:

- Pitkään jatkunut matalasuhdanne Suomen taloudessa on päättynyt. Viime vuonna alkanut noususuhdanne on kuluvana vuonna edelleen vahvistunut ja jatkunee edelleen ensi vuonna. EKP:n toimeenpanema rahapoliittinen ekspansio näyttää toistaiseksi onnistuneen hyvin. Siitä irtautuminen voi osoittautua vaikeaksi, ja rakenteellisia uudistuksia Suomessa tulisikin tehdä ennen ekspansion loppumista.
- Vienti on kääntynyt selvään ja vahvistuvaan kasvuun. Kansalaisten tulevaisuuden odotukset ovat kirkastuneet, ja yksityinen kotimainen kulutus on vahvistunut. Kotitalouksien säästämisaste on negatiivinen. Kuluttajien ostovoiman heikot kehitysnäkymät ja kotitalouksien korkea velkaantuneisuus asettavat rajansa kulutusvetoisen talouskasvun jatkumiselle.
- Tuotanto ja tuotantokapasiteetin käyttöaste nousevat. Yrityskauppoja toteutetaan edelleen runsaasti, mutta pääomia suuntautuu enemmän myös varsinaisiin kone- ja laiteinvestointeihin sekä T & K -investointeihin.
- Julkistalouden velkaantuminen jatkuu yhä lähivuosina. Julkisia menoja säästävät ja tuloja lisäävät rakenteelliset uudistukset sekä leikkaukset ja/tai veronkorotukset näyttävät välttämättömiltä.

Kestävyyssvaje ja tasapainoisen taloudellisen kehityksen esteet edellyttävät uudistuksia, joilla taataan kestävä ja tehokas julkinen sektori Suomen talouden osana sekä toimiva ja vakaa markkinatalous. Hallituksen uudistusten tukeminen on keskeisessä asemassa viraston toiminnassa.

Sote-uudistusta ennakoiva yksityisen sote-sektorin uudelleenryhmittäminen jatkuu ainakin uuden lainsäädännön voimaantuloon saakka. Noususuhdanteessa ja markkinoiden kasvuvaiheessa voidaan ennakoida esiintyvän hinnan korotusten koordinoitipyrkimyksiä. Julkisen talouden alijäämän vuoksi piiloverotuksen uhka ja kilpailuneutraliteetin vajeet ovat todennäköisiä.

4. Strategiset valinnat

Hallitusohjelman kärkihankkeet:

Työllisyys ja kilpailukyky

Kilpailukyvyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla

Virasto edistää lakisääteisten ja rakenteellisten kilpailun esteiden purkamista sekä poistaa kilpailun vastaisia järjestelyitä, joilla rajoitetaan alalle pääsyä ja uuden innovointia. Virasto osallistuu kilpailulainsäädännön uudistamistyöhön.

Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen

Digitalisoidaan julkiset palvelut

Virasto kehittää kuluttajaneuvontapalveluja digitalisaatiota hyödyntäen yhteistyössä maistraattien ja kuluttajariitalautakunnan (VM:n ja OM:n hallinnonalojen kanssa) kohti keskitettyä yhden luukun palvelumallia, jossa tavoitteena on saumaton palvelukokemus ja asiakasvirtojen tehokas ohjaaminen oikeaan paikkaan. Palvelut liitetään osaksi KAPA-lain mukaisia kansalaisen ja yrityksen palvelunäkymiä. (DIGI, KH 1)

Virasto edistää tietojen yhteiskäyttöisyyttä ja hyödyntämistä sekä sähköisten ja digitalisoitujen neuvontakanavien käyttöä. (DIGI, KH 1)

Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö

Kilpailu- ja kuluttajavirasto tarjoaa asiantuntemustaan eri kärkihankkeiden ja niihin liittyvien kokeilujen käyttöön. Kun kuluttajansuojanäkökohdat otetaan huomioon uusien liiketoimintamallien suunnitteluvaiheessa, ne vauhdittavat mallien onnistumista. Kilpailunrajoitusten valvontaa suunnaataan digitalisaation esteisiin. (DIGI, KH 2)

Sujuvoitetaan säädöksiä

Virasto edistää säädösten sujuvoittamista ja tarkoituksettomien normien purkua, mutta pyrkii vaikuttamaan ja viestimään siten, ettei sääntelyuudistuksessa sivuuteta olennaisia kilpailun toimivuuden ja kuluttajansuojan periaatteita. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on selkeä rooli sen varmistamisessa, että liiketoiminnan ja arvoketjujen uudistamista ei vaaranneta tarpeettomilla sääntelyesteillä. (DIGI, KH 3)

Parannetaan johtamista ja toimeenpanoa

Johtamisen ja toimeenpanon parantamisessa tukeudutaan Kilpailu- ja kuluttajavirastosta tehdyn arvioinnin (1/2016), työ- ja elinkeinoministeriön tilinpäätöskannanoton (6/2017), henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn sekä sidosryhmätutkimuksen havaintoihin:

- Panostetaan henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen, johtamiseen ja työtyytyväisyyteen.

- Vastataan esiin nousseisiin tarpeisiin avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämisestä viestimällä sekä henkilöstölle että sidosryhmille viraston toiminnasta.
 - Vahvistetaan viraston yhteistä toimintakulttuuria ja synergioita.
 - Seurataan tietojohdamisen ja digitalisoinnin kokonaissuunnitelman toteutumista
 - Valmistellaan toimintatavat monitilatoimiston etujen hyödyntämiseksi.
- (DIGI, KH5)

II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2018 – 2021

1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2016 Toteuma	2017 Toteuma	2018 Tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite	2021 Alustava tavoite
Tavoite 1: Suomen kotimarkkinoiden kilpailun intensiteetti paranee. (TAE) Mittari: Kotimarkkinoiden kilpailun intensiteetti / Suomen sijoitus suhteessa muihin maihin ¹⁾	94/138	60/140	50/140	45/140	45/140	40/140
Tavoite 2. Suomalaisten luottamus EU-sisämarkkinoiden verkkokauppaa kohtaan lisääntyy. (TAE) Mittari: EU-sisämarkkinoiden verkkokauppaan luottavien suomalaisten osuus	43 %	57 %	60 %	63 %	63 %	63 %

Tavoite 3: Virastolle osoitettavat uudet tehtävät aluehallintovirastouudistuksen, kuluttajaneuvonnan, soteuudistuksen ja valmismatkaliikevalvonnan uudistuksen yhteydessä käynnistetään tehokkaasti ja systemaattisesti.

2. Toiminnallinen tuloksellisuus

	2016 Toteuma	2017 Tavoite	2018 Tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite	2021 Alustava tavoite
Tavoite 4. Julkisten toimijoiden toiminta markkinoilla ei vääristä kilpailua. Mittari1: Julkisten hankintojen valvonta, sidosryhmien arvio (1-5) Mittari 2: Kansallisten neutraliteettitaustusten suhde komissioon tehtäviin valtioneuvoston kanteluihin.	-	-	3,5	3,6	3,7	3,8

¹ World Economic Forum (WEF), The Global Competitiveness Report. WEF:n kysely yritysjohtajille.

	2016 Toteuma	2017 Tavoite	2018 Tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite	2021 Alustava tavoite
(Kansallinen neutraliteettisäännöstö saatetaan toimivaksi vaihtoehdoksi valtion tukikanteluille komissioon.)	7/0	> 1/4	> ¼	1/1	1/1	2/1
Tavoite 5: Kuluttajat toimivat markkinoilla osaavasti ja hyödyntävät mahdollisuuksiaan. Mittari: Myyjän tai palveluntarjoajan vaihtamisen kokeminen helpoksi, osuus kuluttajista (%) ²	76	>78	>80	>80	>80	>80
Tavoite 6: Vahvistetaan uskottavaa hard-core -kartellien vastaista politiikkaa. (TAE) Mittari: sidosryhmien arvio (1-5)	3,6	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0
Tavoite 7: Yrityskauppa- ja valvonnalla estetään tehokkaasti keskittymisestä aiheutuva kilpailuongelma. (TAE) Mittari: sidosryhmien arvio (1-5)	>3,4	>3,7	>3,7	>3,7	>3,7	>3,7
Tavoite 8: Kuluttaja-asiamiehen toimenpitein elinkeinoharjoittajat muuttavat toimintaansa kuluttajasuojalainsäädännön mukaiseksi (TAE) Mittari: Tapaukset, joissa yritys on muuttanut toimintaansa kuluttajasuojalainsäädännön mukaiseksi (kpl)	91	130	130	130	130	130
Tavoite 9. Jatketaan sähköisten työkalujen käyttöönottoa digitaalisen markkinaympäristön valvontaan						

3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2016 Toteuma	2017 Tavoite	2018 Tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite	2021 Alustava tavoite
Henkilöstön työhyvinvointi ja johtaminen paranee						
Tavoite 10: Henkilötyövuodet (TAE)	126,6	134	145			
Tavoite 11: Kokonaistyötyytyväisyyden paraneminen Mittari: VM-Baro -henkilöstökysely (1-5)	3,4	>3,5	>3,6	>3,7	>3,8	>3,8
Tavoite 12: Johtamisen parantaminen Mittari: Johtajuusindeksi (VM-Baro)	3,4	>3,5	>3,6	>3,7	>3,8	>3,8

² Office of the European union, Consumer Market Scoreboard. Komission kyselytutkimus kuluttajille, joka tehdään joka toinen vuosi, viimeisimmän tutkimuksen toteumatieto vuodelta 2015.

4. Määrärahat

Määrärahat	TA 2016	TAE 2017	TAE 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020	KEHYS 2021
TEM:n rahoitus (1000 €)	9 484	10 619	11 188	12 361	12 493	12 493

5. Riskienhallinta

Riskienhallinnan tehtävänä on osaltaan varmistaa viraston tavoitteiden toteutuminen, talouden ja toiminnan lainmukaisuus sekä toiminnan tehokkuus. Riskienhallinta pyritään järjestämään (mitoitukset, painotukset) siten, että se on oikeassa suhteessa toiminnan luonteeseen ja laajuuteen sekä näihin liittyviin riskeihin.

Resurssien tiukennettua avainosaaminen on aiempaa useammin yhden ihmisen varassa. Lisäksi henkilöstön vaihtuvuus erityisesti kilpailuvastuualueella on liian suurta lisäten tiedonhallinnan riskejä. Heikko palkkakilpailukyky on merkittävä syy henkilöstön vaihtuvuudelle. Myös tietohallinnon ja taloushallinnon keskittäminen on lisännyt osaamisen keskittymistä ja siirtoa osin pois omasta organisaatiosta. Henkilöresurssien niukkuus ja suuri vaihtuvuus voivat lisätä riskiä vaikuttavuuden heikkenemisestä. Riskiä minimoidaan asiantuntemuksen ristiinkäyttöä lisäämällä ja määrittämällä ongelmamarkkinat, joilla virasto käyttää kummankin vastualueen asiantuntemusta ja keinovalikoimaa

Euroopan unionin tietosuojasetuksen soveltaminen alkaa 25.5.2018, jolloin henkilötietojen käsittelyn tulee olla tietosuojasetuksen mukaista.

Toimenpiteet riskien ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi:

- Lisätään asiantuntemuksen ristiinkäyttöä vastualueiden välillä ja määritetään ongelmamarkkinat, joilla virasto käyttää kummankin vastualueen asiantuntemusta ja keinovalikoimaa.
- Kehitetään ja dokumentoidaan viraston riskienhallintapolitiikka, jossa lähtökohtana valtionhallinnon riskienhallintapolitiikan malli.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vuosittainen arviointi valtionhallinnon arviointikehikolla
- Henkilöstö:
 - (1) Panostetaan työhyvinvointiin erityisesti seuraavilla alueilla: työuupuminen, henkilöstön sitoutuminen, johtaminen, lähtövaihtuvuus - tilanteissa, tiedonkulku, sisäinen ilmapiiri ja palkitseminen
 - (2) Kehitetään moniosaamista ja varajärjestelyitä
 - (3) Henkilöstösuunnittelu ja tilanteen tarkka seuranta
- Toimitilahankkeen yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että salassa pidettävien aineistojen käsittely hoidetaan jatkossakin säännösten mukaisesti.
- Virasto kiinnittää huomiota digiosaamiseen ja digitalisaation mahdollistaman muutoksen johtamiseen.
- Varaudutaan EU:n tietosuojasetukseen toteuttamalla kehittämishanke, jossa henkilötietojen käsittely saatetaan tietosuojasetuksen mukaiseksi.

6. Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.

Allekirjoitukset

Helsingissä 28.11.2017

Pekka Timonen
Ylijohtaja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Juhani Jokinen
Pääjohtaja
Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen
Kaupallinen neuvos
Työ- ja elinkeinoministeriö

Veli-Matti Pulli
Hallintojohtaja
Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Liitteet Nelivuotiskauden 2018–2021 tulostavoitteiden toimeenpanosuunnitelma